

El personatge

Francisco García del Cid Arias

(Màlaga, 1897 – Barcelona, 1965)

Carles Bas i Peired. Institut de Ciències del Mar

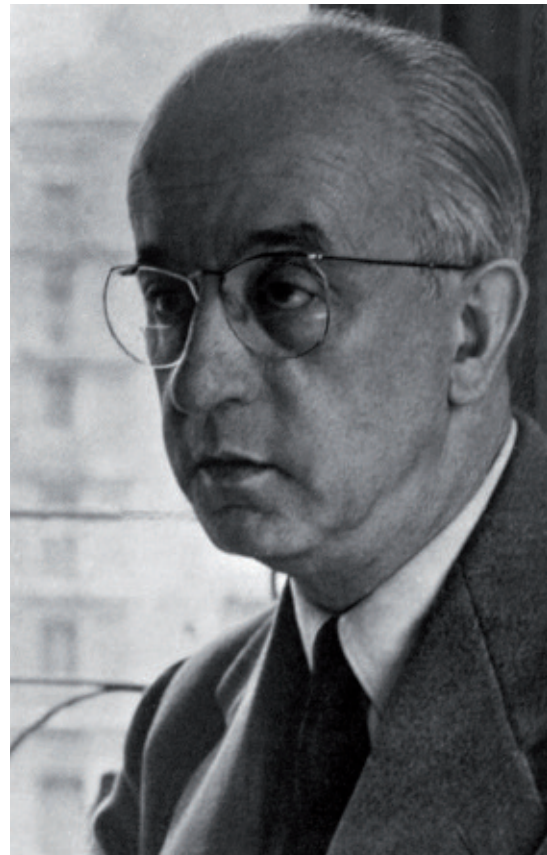
El professor Francisco García del Cid Arias va néixer a Màlaga el 2 de setembre de 1897. La família es va traslladar molt aviat a Tarragona, pel treball del pare. Acabats els estudis de secundària, l'any 1918 es va graduar en ciències naturals a la Universitat de Barcelona, on ben aviat passà a ser nomenat assistent del professor Miquel Fusté, catedràtic de Zoologia i Biologia. Mentre feia el doctorat va fer diferents cursos, entre els quals en destaca un sobre psicologia a la Universitat de Madrid. La seva tesi doctoral *Contribución al estudio de la fauna ictiológica de las costas de Cataluña y Baleares*, on dedicava atenció especial al grups dels làbrids, va ser presentada a la Universitat de Madrid l'any 1922, i sembla que fou dirigida pel professor Fusté. D'aquest treball cal destacar la utilització dels raigs X per a l'estudi de l'anatomia dels peixos, una tècnica innovadora en aquells anys. Entre tant, també impartia cursos a l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona. L'any 1930 es va graduar a la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona, cosa que li va permetre participar com a assistent en el laboratori de medicina forense. Així, en la seva activitat com a metge, va compartir diferents tasques amb l'especialitat de medicina nutricional. L'any 1942 va obtenir la càtedra d'artròpodes, i es va encarregar de les assignatures de zoologia d'invertebrats i de vertebrats.

L'any 1943 el CSIC va crear l'Institut de Biologia Aplicada, del qual el professor García del Cid va ser nomenat director. Tot seguit va iniciar la revista *Publicaciones de Biología Aplicada*, en què s'editaven estudis sobre artròpodes, amb especial atenció als insectes xilòfags. El nomenament com a membre del Patronat Alonso de Herrera (CSIC), de ciències naturals i agrícoles, va afavorir una activitat d'àmbit internacional. Possiblement els contactes amb la Stazione Zoologica di Napoli i el record de les investigacions de la seva tesi doctoral, junt amb l'interès del govern espanyol, van fer que García del Cid s'interessés per les ciències marines. També ho va afavorir la difícil situació política de l'Institut Espanyol d'Oceanografia. Ahora,

J. Roig i Bonaventura Andreu establien a Vinaròs un laboratori per a l'estudi dels recursos marins. El resultat va ser la creació de la Secció de Ciències Marines a l'Institut de Biologia Aplicada l'any 1949, que ja tenia una forta activitat tant en la recerca com en el nombre de publicacions en la revista *Publicaciones del Instituto de Biología Aplicada*. Com a resultat d'aquesta recerca, el CSIC va crear l'any 1951 l'Institut de Investigacions Pesqueres, del qual el professor García del Cid va ser nomenat director. A partir d'aquell moment, els treballs van aparèixer en una nova publicació intitulada *Investigaciones Pesqueras*. García del Cid en va ser el director fins a la seva mort ocorreguda per accident el dia 21 d'octubre de l'any 1965, a l'edat de 68 anys.

A partir de la creació de l'Institut d'Investigacions Pesqueres la seva activitat es va enfocar directament al camp de la gestió, tot i que també va dirigir diverses tesis doctorals, entre elles la de l'autor de l'article. La bona marxa del nou institut, que es va desenvolupar ràpidament, va fer que el guardonessin amb la Gran Creu de l'Ordre d'Alfons X el Savi. En la bona marxa de l'Institut va tenir a veure una iniciativa important: l'organització de reunions periòdiques dels científics dels diferents laboratoris situats a Barcelona, Blanes, Vinaròs, el Grau de Castelló, Vigo i Cadis; les anomenades, reunions de «productivitat i pesqueries». Aquestes reunions permetien mantenir el contacte entre els diferents centres i coordinar les seves activitats.

El laboratori de Vinaròs finalment va ser absorbit pel del Grau de Castelló, que treballava intensament sota la direcció de Gómez-Larrañeta i Suau. És en aquest centre on es va posar en marxa un experiment important: «El Plan Experimental de la Pesca de Arrastre de Castellón, 1961-66». L'objectiu era demostrar la validesa dels models teòrics per a la recuperació de les poblacions excessivament explotades. El resultat tingué molt d'èxit. Anys després, aquest grup de treball s'interessà particularment per l'aquí-

cultura, i va traslladar les seves activitats al nou centre de Torre de la Sal (Castelló). Finalment, l'any 1962 es va inaugurar el nou centre principal de l'Institut d'Investigacions Pesqueres a Barcelona. A l'acte se li va donar una gran rellevància: va tenir l'assistència del cap de l'Estat espanyol.

El 1952 va ingressar com a membre de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona, amb el treball sobre una varietat de tèmits *La amenaza de los comegenes*. Malgrat la diversitat de camps que va tractar, la seva principal preocupació científica va trobar-se en el camp de la ictiologia i la zoologia aplicades. Com a persona, el professor Francisco García del Cid era amable i preocupat pel personal de l'Institut d'Investigacions Pesqueres. Va dirigir les activitats del centre al més alt nivell internacional. En aquesta tasca cal destacar l'excel·lent aportació d'alguns dels seus membres i, en particular, de Ramon Margalef. •